

Persbericht

Persmoment Brussel 17 november 2010 10-11u

Kinderrechtencommissariaat stelt nieuw jaarverslag voor

Kinderrechten zijn geen luxeprobleem

Het jaarverslag 2009-2010 van het Vlaams Kinderrechtencommissariaat laat duidelijk zien dat kinderrechten ook bij ons geen luxeprobleem zijn. Ook in ons land valt kinderen en jongeren nog heel wat onrecht te beurt. Nog te veel kinderen zijn lijdend voorwerp van gebeurtenissen en van maatregelen. Slachtoffers die ondergaan. In hun kwetsbaarheid worden ze te weinig gehoord. Op verschillende terreinen wordt hun perspectief nog te veel verwaarloosd: in de jeugdhulp, thuis, op school, bij politieoptreden. Aandacht voor kinderrechten is geen overbodige luxe.

Lijdzaam ondergaan

Het voorbije jaar klaagden 966 individuele melders onrecht aan tegenover kinderen en jongeren. Bijna de helft van die signalen komt van ouders en familieleden. Bijna een derde van kinderen en jongeren zelf. Ook praktijkwerkers en verontruste burgers uiten hun bezorgdheid over onrecht waarvan kinderen en jongeren in verschillende contexten slachtoffer zijn.

Onbeantwoorde roep om hulp

135 meldingen gaan over hulp aan minderjarigen. Er bereiken het Kinderrechtencommissariaat aangrijpende klachten over de wachtlijsten en over ontoereikende jeugdhulp. Kinderen en jongeren zoeken gespecialiseerde jeugdhulp die er in de praktijk niet is. Is toegang tot gezondheids- en welzijnzorg een basisrecht? Of eerder een hol beleidsprincipe, alleen maar principieel? Tegen de versnippering van zorg- en hulpvormen is er een algemeen beleid nodig.

Kinderen en jongeren met psychiatrische problemen of met een lichte mentale handicap, vaak in combinatie met agressie en ernstige gedrags- en emotionele stoornissen, vertellen keer op keer hetzelfde verhaal: we kunnen nergens terecht. Ze glijpen door de mazen van het net. Hun roep om hulp blijft onbeantwoord.

Knelpunt dossier op wachtlijst

De 16-jarige Branco heeft autisme. Hij heeft gespecialiseerde hulp nodig. Thuis gaat het moeilijk. Het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg begeleidt het gezin. Toen Branco 14 was, oriënteerden ze hem naar een medisch-pedagogisch instituut (MPI). Twee jaar staat hij nu al op de wachtlijst. Zijn dossier krijgt het statuut 'knelpunt dossier'. Pluspunt: zijn vraag wordt nu telkens besproken op de zorgregievergadering. Acht maanden later: ook met het statuut 'knelpunt dossier' staat Branco nog altijd op de wachtlijst. Verschillende MPI's halen verschillende redenen aan om Branco niet in te schrijven: hij is te sterk voor ons, hij is te zwak voor ons, hij is te oud voor ons, hij is te agressief of zijn karakter past niet in de leefgroep.

Ondertussen zit Branco nog altijd thuis, hoewel hijzelf en zijn moeder aangeven dat hij zo niet verder geholpen wordt. Branco kan heel goed verwoorden dat hij hulp nodig heeft. Hij wil niet altijd thuis zitten. Zich voorbereiden op een zelfstandig leven na 18 jaar, dat is wat hij wil. Hij beseft dat hij hulp nodig heeft om dat te realiseren.

Ouders zoeken gepaste hulp voor hun kind. Ze worden van het kastje naar de muur gestuurd: van de ene hulpvorm naar de andere – of naar nergens. Hun zoon of dochter staat op een wachtlijst. Of voorzieningen sluiten de kinderen uit. De thuissituatie staat vaak onder enorme spanning. Ouders zijn ten einde raad. Moeten ze bang afwachten tot hun kind als dader het nieuws haalt? Al jaren zijn deze kinderen en hun ouders zélf slachtoffer van een falend zorgsysteem. Willen we de hulpvraag van deze jongeren niet horen? Verwachten we van hun ouders en hun omgeving dat ze zonder hulp de nodige hulp bieden? Het Kinderrechtenverdrag stelt duidelijk dat de overheid ouders moet ondersteunen om hun rol als belangrijke opvoeder van hun kinderen ten volle op te nemen.

Als objecten verhuisd

Krijgen kinderen en jongeren wél zorg? Door bijvoorbeeld een maatregel van de jeugdrechter of hulp van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg? Dan nog respecteren de zorgverstrekkers niet altijd de rechten van kinderen. Beslissingen worden niet altijd afdoend gemotiveerd. Het perspectief van de minderjarige wordt soms straal genegeerd. Laat staan dat de jongere zelf gehoord wordt.

Ardennenoffensief

Chelsea (7 jaar) en haar zus Ilona (9 jaar) wonen in een pleeggezin. Chelsea kwam daar aan toen ze nog een baby van zes maanden was. Ze hielden altijd beperkt contact met hun moeder. De laatste twee maanden bouwde dat contact zich op tot één overnachting om de twee weken. De relatie tussen moeder en pleegouders is heel gespannen. De pleegouders vragen al lang een gesprek voor de kinderen met de consulent. De kinderen willen van alles vertellen. In al die tijd is dat nog nooit gebeurd. Op vakantie in de Ardennen krijgen de pleegouders plots telefoon. Ze worden de dag daarna verwacht bij de consulent en de jeugdrechter. De consulent wil een gesprek met de kinderen en de jeugdrechter met de pleegouders. De pleegouders stemmen toe om daarvoor over en weer te rijden.

De jeugdrechter zegt de pleegouders dat de spanningen tussen hen en de moeder volgens de consulent nefast zijn voor de kinderen. Hij voelt zich verplicht om de kinderen met onmiddellijke ingang te plaatsen in een OOC. Om de pijn voor iedereen te verzachten, brengt de consulent de kinderen daar tijdens het gesprek al naartoe. De pleegouders klagen dat ze met een leugen gelokt zijn en dat ze geen afscheid kunnen nemen van de kinderen. Die zijn meegekomen voor een gesprek met de consulent, en dachten dat ze daarna terug naar de Ardennen op vakantie konden. De pleegouders zijn niet te spreken over de manier waarop zij en de kinderen voor voldongen feiten geplaatst worden.

Wanneer komen de direct betrokkenen in beeld, de kinderen? Hebben kinderen dan geen gevoelens? Het perspectief van kinderen raakt nog te vaak ondergesneeuwd. De manier waarop soms maatregelen genomen en veranderd worden, staat in schril contrast met het belang en de rechten van het kind.

Veiligheid doorbroken

404 meldingen gaan over gezin, 256 meldingen over onderwijs. Meer en meer vermengen de twee sferen zich. Conflicten tussen gescheiden ouders dringen vaker de schoolmuren binnen. Is dat bevorderlijk voor het welzijn van het kind? Hoe beleeft het kind dat? En wat met de andere leerlingen in de klas?

Lijdzaam toezien

Een moeder haalt haar twee kinderen met een deurwaarder uit de klas. Aanleiding: een gevecht met de vader over de verblijfsregeling. Tot dan verbleven de kinderen bij hun papa. Paniek bij de kinderen. Ze weigeren mee te gaan. Uiteindelijk worden ze onder sterke dwang meegenomen. De dag daarna

verschijnen ze niet op school. Dat leidt tot angstgevoelens bij andere leerlingen van wie de ouders ook gescheiden zijn. Kan dat ook met ons gebeuren?

De directie van de basisschool klaagt. Ze voelt zich machteloos. Moet ze zo'n incidenten maar laten gebeuren? "Ik kan alleen maar lijdzaam toezien hoe kinderen geweld aangedaan wordt. De school kan zo geen veilige omgeving meer zijn waar leerlingen zorgeloos onderwijs krijgen."

Sommige ouders gaan zelfs nog een stap verder: ze schrijven hun kind om de andere week op twee verschillende scholen in. Dat 'co-schoolschap' is manifest niet in het belang van het kind.

Geen leiderschap wel waardigheid

De kinderrechtencommissaris pleit er niet voor om 'lijdend' door 'leidend' te vervangen. Alle macht en verantwoordelijkheid bij kinderen leggen is geen oplossing. Dat willen kinderen ook niet. Kinderen willen houvast en ondersteuning. Wel pleit hij ervoor om met het perspectief, de beleving en de belangen van kinderen rekening te houden. Beschouw kinderen niet als minderwaardig. Ze zijn volwaardige burgers. Respecteer ze in hun waardigheid. Dat vraagt moed: volwassenen moeten hun eigen handelen in vraag durven stellen. In een interview noemde kinderpsychiater Peter Adriaenssens pedofilie "altijd het misbruik van een machtsrelatie". Het is daarop dat kinderrechten het meest botsen: op macht.

Einde bericht

Informatie of een interview met de kinderrechtencommissaris?

Hilde Cnudde, communicatieverantwoordelijke

Hilde.cnudde@vlaamsparlement.be

Direct: 02-552 41 06

Algemeen: 02-552 98 00

Mobiel: 0473-98 04 09

Over het Kinderrechtencommissariaat

Het Kinderrechtencommissariaat is opgericht door het Vlaams Parlement en ziet toe op de naleving en verdere toepassing van het kinderrechtenverdrag.

Het Kinderrechtencommissariaat:

- onderzoekt en behandelt klachten over schendingen van kinderrechten
- informeert en sensibiliseert het grote publiek over kinderrechten
- adviseert het beleid en in het bijzonder het Vlaams Parlement.